

ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ

Πότε θα χάσουμε τα πρωτεία;

Ελπίδες ότι η Ελλάδα θα χάσει τα πρωτεία στον αναλφαβητισμό — ένα θλιβερό... πανευρωπαϊκό ρεκόρ — παρέχει η μελέτη του καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Β. Βαλαώρα, με θέμα την «Έκταση της έν Ελλάδι Παιδείας». Σήμερα το 47% των Ελλήνων είναι αγράμματοι, πράγμα όμως που όφειλεται στους μεγάλης ηλικίας αναλφαβήτους. Ήδη το 98% της γενιάς των τελευταίων δεκαετιών έχει φοιτήσει ή φοιτά στο Δημοτικό και, το σημαντικότερο ίσως, ο αριθμός των φοιτητών αυξήθηκε κατά 300% τα τελευταία 12 χρόνια.

Η μελέτη του κ. Βαλαώρα, που ανακοινώθηκε στην Ακαδημία Αθηνών από τον ακαδημαϊκό - καθηγητή κ. Λούρο, απέτέλεσε επί μακρόν αντικείμενο έρευνας:

- 1) Του Έργαστηρίου Υγιεινής και Επιδημιολογίας.
- 2) Του Κέντρου Βιομετρικών και Δημογραφικών Έρευνών του Πανεπιστημίου Αθηνών σε συνεργασία με το Γενικό Έπιτελείο Στρατού.

60 τής Φιλοσοφικής
44 τής Ιατρικής
23 τής Θεολογίας

Α' ΚΥΚΛΟΣ: «ΤΡΑΥΜΑΤΑ»

«Η παρ' ημίν Παιδεία χυλαίνει ακόμη αισθητώς, ίδια δσον άφορά τον πρώτον αυτής κύκλον: Τής υποχρεωτικής Στοιχειώδους Εκπαιδύσεως» τονίζει σάν συμπέρασμα της μελέτης του δ κ. Βαλαώρας δ)ντής του Κέντρου Έρευνών.

Επισημαίνεται ειδικώτερα:
1) Ο μέσος Έλληνας δέν τελείωσε το Δημοτικό — ο άγροτικός πληθυσμός κατέχει το ρεκόρ στον τομέα αυτό: Οι δόρειες άκρικές περιοχές (Θράκη), ή Βορειοδυτική Έλλάς και τὰ (μικρά) νησιά του Άρχιπελάγους, έχουν θλιβερό προβάδισμα στον αναλφαβητισμό.

2) Το ποσοστό των άγραμμάτων γυναικών (γενικά) είναι τρεις ως πέντε φορές μεγαλύτερο από αυτό των άνδρών.
3) Γενικώτερα, το ποσοστό των αναλφαβήτων Έλλήνων είναι από τὰ πιο ύψηλά στην Εύρώπη. Σύμφωνα με τήν άπογραφή του 1961, το 47% των Έλλήνων είναι ήμισυβείς ή τελείως άγράμματοι.

Η Στατιστική Έπιτελής τής Ελλάδος (1967), ή Άπογραφή Πληθυσμών - Κατοικιών του 1961 και μία έρευνα για τήν μόρφωση των στρατιωτών (άρχισε το 1966), απέτέλεσαν, κυρίως, το υλικό τής μελέτης.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΑΛΛΑ μέσα από αυτά τὰ πρώτα (άποκαρδιωτικά) συμπεράσματα, δγαίνει, σε σύγκριση και με τὰ πιο πρόσφατα δεδομένα, μία έλπιδα καλυπείσεως, κάπως πιο σύντομα από δ,τι (έπίσημα) υπολογίζεται:

• Ας ρίξουμε μία ματιά στο παρελθόν:
• Το 1837 ιδρύθηκε στην Έλλάδα το πρώτο Πανεπιστήμιο, αλλά ένα αιώνα μετά, ο αναλφαβητισμός κυριαρχούσε στη χώρα που δίδωσε (με τήν υιοθέτηση του Φοινικου αλφαβήτου, τον 8ο π.Χ. αιώνα) τήν τέχνη του γραπτού λόγου.

Το ποσοστόν των άγραμμάτων ήταν:

1879	81%
1907	61%
1920	52%

• Πόσοι άπεφοίτησαν από το Πανεπιστήμιο αυτό τήν πρώτη πενταετία; 195!

• Αναλυτικώτερα:
68 τής Νομικής

ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ... ΓΑΜΟΙ

ΜΕΤΑ τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο άρχισε να έπιταχύνεται, με ρυθμό σημαντικό, ή ροπή των Έλλήνων προς τὰ γράμματα. Μεταξύ 1907 και 1961 το ποσοστό αναλφαβήτων μειώθηκε έκπληκτικά:

82% των άνδρών
66% των γυναικών

Πιο καθαρά φαίνεται αυτό στους νεονύμφους. Το ποσοστό άγραμμάτων γαμπρών και νυμφών (έπί 100 γάμων) ήταν 9,7 και 19 για τούς γαμπρούς (των πόλεων και τής ύπαιθρου άντιστοίχως) και 23,3 και 61,6 για τίς νύμφες. Τὰ ποσοστά αυτά έγιναν:

1938	3,9	και	8	12,1	και	38,2
1958	1,1	και	3,7	2	και	10,1
1964	0,6	και	2,2	1,5	και	5,9
1967	0,4	και	1,6	1	και	4,1

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ: «Αν το ποσοστό αυτό άρρένων νεονύμφων άγραμμάτων που έπετεύχθη το 1967 ληφθή σάν τελικός στόχος για όλους τούς Έλληνες, θα χρειασθούν 25 χρόνια έντατικής έκπαιδύσεως έκπαιδευτικής προσπάθειας για να πραγματοποιηθή», τονίζει ο κ. Βαλαώρας.

ΤΙ ΕΓΙΝΕ μετά τήν καταπολέμησι του αναλφαβητισμού; Ένδεικτικά είναι τὰ στοιχεία του συντελεσθέντος έργου στον τομέα τής λαϊκής έπιμορφώσεως, που 40 χρόνια πριν άρχισε να εφαρμόζεται στη χώρα μας.

• Τήν περίοδο 1960—61, σε 1021 Δημόσια Νυκτερινά Δημοτικά Σχολεία όλης τής χώρας, φοίτησαν 21.930 μαθηταί (11.328 άγόρια και 10.602 κορίτσια). Έπίσης 4.655 μαθηταί (άγόρια 3.342 και κορίτσια 1.313) παρηκολούθησαν τὰ μαθήματα σε 65 Ίδιωτικά Νυκτερινά Δημοτικά, ενώ 19.953 άτομα (άνδρες 13.412 και 6.181 γυναίκες) ήταν άκροαταί των 445 Κέντρων Διδασκαλίας Ένηλίκων.

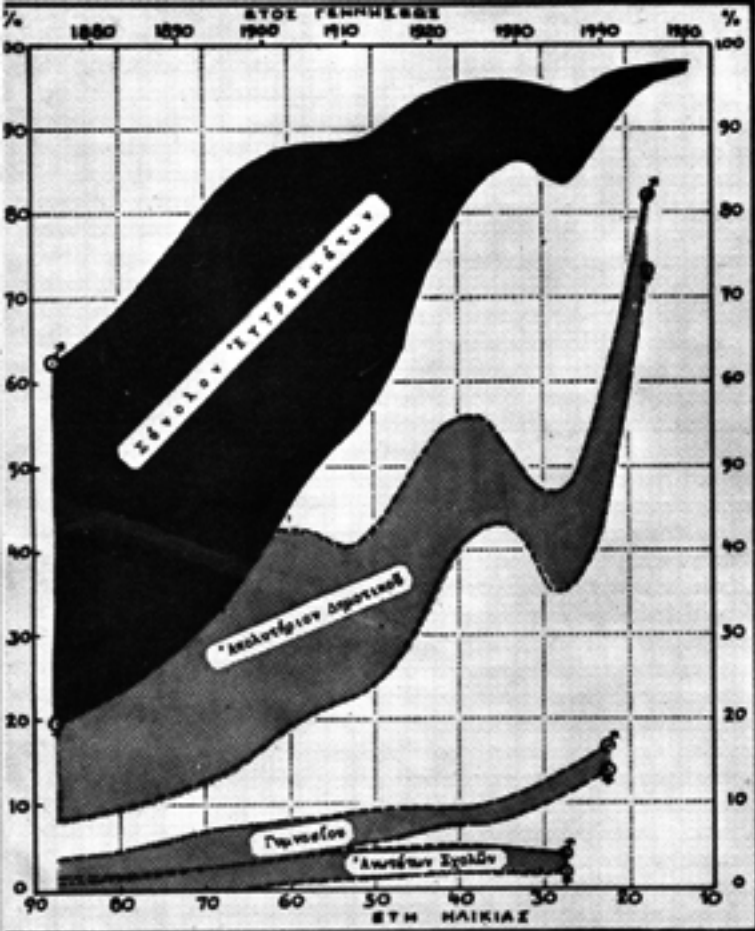
• Τήν περίοδο 1967—68 τί συνέβη;
ΣΤΑ 326 Δημόσια Νυκτερινά Δημοτικά Σχολεία (δπου δίδαξαν 372 δημοδιδάσκαλοι).

Γράφηκαν	7889 (άρρ. 6099, θηλ. 1790)
Φοίτησαν	6897 (άρρ. 5366, θηλ. 1531)
Άπεφοίτησαν	2529 (άρρ. 1963, θηλ. 566)

ΣΤΑ 55 Ίδιωτικά (δίδαξαν 79 δημοδιδάσκαλοι).

Γράφηκαν	2429 (άρρ. 2002, θηλ. 427)
Φοίτησαν	1979 (άρρ. 1639, θηλ. 340)
Άπεφοίτησαν	937 (άρρ. 783, θηλ. 154)

ΣΤΑ 367 Δημόσια Κέντρα Διδασκαλίας Ένηλίκων φοίτησαν 28.716 άτομα (άρρ. 18.664 και θηλ. 10.052) από τὰ όποία 5.330 παρηκολούθησαν Τμήματα Άναλφαβήτων

Σχ. 3.—Ἐγγραφέντες ἐπί 100 Ἑλλήνων 10 ἔτων καὶ ἄνω, κατὰ ἔτη καὶ ἡλικίαν. Ἐπίσης οἱ ἐκ τούτων ἔχοντες ἀκαδημαϊκῶν ἀπολυτήριων (18α), ἀκαδημαϊκῶν γυμνασίου (20α) ἢ ανωτάτων σχολῶν (22α). Ἀνατορῆ 1961.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ (ΑΠΣ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ κ. ΒΑΛΑΔΡΑ) ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ

ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

- ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΚΑΡΠΑΘΙΟΣ**, Μητροπολίτης Κῶ. Ἐκκλησία Κῶ Δωδεκανήσου. Τόμος πρῶτος, διδύλιον πρῶτον. Ἀθήναι, 1968.
- Π. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ**, Ὁ Πάπας Ἰωάννης ΚΓ' καὶ ἡ Ἑλλάς. Χρονικὸν τῆς Κατοχῆς. Ἀθήναι, 1969.
- ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΚΑΡΠΑΘΙΟΣ**, Μητροπολίτης Μεσημβρίας τῆς ἐπί Εὐξείνου. Ἀρχαῖον Ἱερὸν Μητροπολίτικον Κῶ (Δωδεκανήσου). Τεύχος τέταρτον. Ἀθήναι, 1962.
- P. I. ΒΑΤΙΚΙΟΤΙΣ**, The Modern History of Egypt. London, 1969.
- ΚΩΝΣΤ. Ι. ΒΟΥΡΒΕΡΗΣ**, Κλασσικὴ παιδεία καὶ ζωὴ. Ἐπὶ τῇ 50ετηρίδι τῆς καθηγορίας τοῦ συγγραφέως. Ἑλληνικὴ Ἀνθρωπιστικὴ Ἐταιρεία. Ἀθήναι, 1969.
- ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ**, Τὸ νόημα τῆς Γυμναστικῆς καὶ ἡ 80ετηρίδα ἀπὸ τῆς γέννησι τοῦ Παυλίνῃ (1887-1967). Ἀθήναι, 1968.
- ΔΗΜ. Ι. ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ**, Πῶς νὰ ἐργαζώμεθα διανοητικῶς. Ἀθήναι, 1969.
- ΝΙΚ. Π. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ**, Τὸ Λυκόφως

- τοῦ Μαρξισμού. Ἀδελφότης Θεολόγων «Ὁ Ἰωσήφ». Ἀθήναι, 1968.
- Α. Κ. ΝΑΣΙΟΥΤΖΙΚ**, Φυσικὴ καὶ ἀνθρωπος. Ἀθήναι, 1968.
- ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ**, Βιβλιοκρισιὰ. Κριτικὰ γιὰ τὸν γυμνασιτῆ καὶ συγγραφέα Παυλίνῃ. Ἀθήναι, 1968.
- ΓΕΝ. ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ**, Ἐργατικὴ Διδασκαλίς. Ἀθήναι, 1969.
- ΓΡΗΓ. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ**, Στὴ σκιά τῆς ἐλευθέρως καὶ Ποιήματα. Ἀθήναι, 1969.
- Ν. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ**, Ὁ Πύθος τοῦ Οἴκου τοῦ Ἀγαμέμνονα. Λευκωσία, 1968.
- ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ**, Τὸ ἔργον μίαις δεκαετίας. Μυτιλήνη, 1968.
- ΑΡΗΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ**, Κλαυσιγέλος. Ἀθήναι, 1968.
- ΙΩ. Ν. ΞΗΡΟΥΡΗΣ**, Βιομηχανικὴ Κοινωνιολογία. Θεσσαλονίκη, 1968.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ - ΔΕΛΤΙΑ

- Ἐκκλησία, Ὁ Ἰωσήφ, Σμύρνα, Ἐνημέρωσις, Τεχνοκρατία, Πάντατες

καὶ 24.386 (ἀρρ. 14.869 καὶ θηλ. 8.517) παρευρέθησαν

—κατὰ μέσο ὄρο—σὲ κάθε ἐκδήλωση σ' ἅπαντα τὰ Κέντρα.

• Συνολικὸς ἀριθμὸς παρουσιῶν σ' ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις: 1.286.230 (ἀρρ. 817.795 καὶ θηλ. 468.435).

• Συνολικὸς ἀριθμὸς ἐκδηλώσεων: 20.166.

ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

ΚΑΙ στοὺς ἄλλους τομεῖς τῆς Ἐκπαίδευσης: Κατὰ τὸ σχολικὸ ἔτος 1965—66, οἱ μαθητὰ τῶν Γυμνασίων ὅλη τῆς χώρας ἦσαν 238.182 καὶ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων 975.869.

Κατὰ τὸ σχολικὸ ἔτος 1967—68 οἱ ἀνάλογοι ἀριθμοὶ ἦσαν:

Μ. Ἐκπαίδευσις: 363.275

Στοιχειώδης Ἐκπ.: 990.000 περίπου

Καὶ οἱ φοιτητὰ;

Τὸ σχολικὸ ἔτος 1955—56 ὁ ἀριθμὸς τῶν σπουδαστῶν στὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα ἔφθασε τὶς 19.864. Σχεδὸν τὸ 1/5 (4776) ἀνήκον στὸ ἀσθενὲς φύλο,

ΣΗΜΕΡΑ;

39.389 φοιτητὰ

18.511 φοιτήτριες σπουδάζουν στὶς Ἀνώτατες Σχολές.

Ἡ αὐξησης εἶναι 300%!

Ἐνα ἀκόμα σημεῖο πού πρέπει νὰ τονισθῇ:

• Ἡ λόγῃ τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως αὐξησης τῆς παρακολουθήσεως τῶν μαθημάτων Στοιχειώδους Ἐκπαίδευσης τὰ τελευταῖα χρόνια: Τὸ ποσοστὸ ἐγγραφῆς ἡλικίας κάτω τῶν 10 ἐτῶν ἀπὸ 62% (ἀρρ.) καὶ 20% (θηλ.), πού ἦταν ἀντιστοίχως γιὰ ἐτοὺς περὶ τὸ 1880 γωνηθῆναι ἐφθασε 98% καὶ 97% ἐσχάτως, πλησιάζοντας ἐπὶ καλύτερα διεθνή πρότυπα ὅπως σημειώνεται στὴν μελέτη πού προαναφέραμε.

Εἶναι, μαζί μὲ τὴν αὐξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φοιτητῶν καὶ τὴν γενικότερη προσπάθεια πού τελευταῖα καταβάλλεται (ἀλλὰ καὶ τὴν ροπή τῶν νέων πρὸς τὰ γράμματα) μιὰ μικρὴ ἐπιπέδα ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὸ βλυδερὸ ρεκόρ τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ, τῶς πὺ σύντομα ἀπὸ 8,1% προβλέπουν οἱ εἰδικοί...

ΡΕΠΟΡΤΕΡ